



صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

## بررسی رخدادهای ایران پس از انقلاب اسلامی (۱۴)

### سال چهاردهم انقلاب – ۱۳۷۱

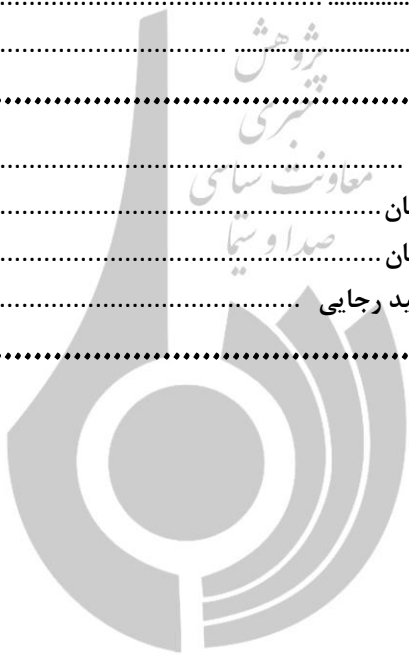


فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر در دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: رضائی پور

۳	..... مقدمه
۴	..... اهم رخدادهای سال چهاردهم انقلاب
۵	..... سیاسی اجتماعی
۵	..... انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی
۶	..... تغییر سرود رسمی کشور
۷	..... ارتحال آیت الله خویی
۹	..... سقوط هواپیمای مسافربری
۹	..... اقتصادی
۹	..... افتتاح سد جیرفت
۹	..... افتتاح مجتمع سرب و روی زنجان
۱۰	..... افتتاح مجتمع پتروشیمی اصفهان
۱۰	..... بهره برداری از نیروگاه برق شهید رجایی
۱۱	..... جمع بندی



بهمن امسال، انقلاب اسلامی ایران چهل ساله می‌شود. این انقلاب در چهار دهه گذشته با مسائل و حوادث گوناگونی مواجه بوده و در عین حال دستاوردهای بسیاری داشته است. برای فهم قدرت و عظمت انقلاب، شناخت زمینه‌های شکل‌گیری و ویژگی‌های منحصر به فرد آن و وقایعی که از سر گذرانده ضروری است. بر این اساس بنا داریم در چهل شماره، تاریخ ۴۰ ساله انقلاب را بررسی کنیم. این شماره به تحولات و مسائل سال چهاردهم انقلاب اختصاص دارد. برگزاری انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی، ارتحال آیت‌ا... خویی، بهره برداری از چند پروژه اقتصادی و توسعه‌ای کشور و دو سانحه هوایی از مهم‌ترین رویدادهای سال ۱۳۷۱ بود.



تدابير و اقدامات مهم در اداره امور کشور

برگزاری انتخابات چهارمین دوره  
مجلس شورای اسلامی

تغییر سرود رسمی کشور

موفقیت در عرصه توسعه و سازندگی

افتتاح سد جیرفت

بهره برداری از نیروگاه برق شهید  
رجایی

افتتاح مجتمع پتروشیمی اصفهان

افتتاح مجتمع سرب و روی زنجان

### ■ انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی

انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی، ۲۱ فروردین ۱۳۷۱ برگزار شد. این انتخابات، اولین انتخابات مجلس شورای اسلامی بعد از رحلت حضرت امام (ره) بود و بر همین اساس اهمیت فوق العاده‌ای داشت.<sup>۱</sup> تکاپوی گروه‌ها و احزاب سیاسی برای کسب کرسی‌های مجلس، از مدت‌ها پیش از برگزاری انتخابات آغاز شده بود. در این انتخابات ۳۲ میلیون و ۴۶۵ هزار و ۵۵۸ نفر، واجد شرایط شرکت در انتخابات بودند که ۱۸ میلیون و ۷۶۷ هزار و ۴۲ نفر، یعنی ۵۷/۸۱ از واجدان شرایط در انتخابات شرکت کردند.<sup>۲</sup>

بر اساس اعلام وزارت کشور ۳۲۳۳ نفر برای شرکت در انتخابات و رقابت بر سر ۲۷۰ کرسی مجلس، حائز صلاحیت شناخته شده بودند.<sup>۳</sup>

مهم‌ترین رخداد در بررسی صلاحیت‌ها، رد صلاحیت تعدادی از نمایندگان دوره‌های پیشین بود. پس از اعلام اسامی نامزدها مشخص شد ۵۸ تن از نمایندگان دوره‌های گذشته مجلس رد صلاحیت شده‌اند. البته از این تعداد، ۴۰ تن از آنها از منتخبان مجلس سوم بودند.<sup>۴</sup>

مهم‌ترین صفت‌بندی سیاسی در این انتخابات بین جامعه روحانیت و مجمع روحانیون مبارز و یا به تعبیر دیگر بین جریان راست و چپ درون روحانیت بود. هر چند در عقبه این جریان گروه‌های اسلام‌گرای چپ و راست نیز قرار داشتند.

مهم‌ترین گروه‌های همسو با مجمع روحانیون مبارز در این انتخابات عبارت بودند از: ائتلاف خط امام شامل پنج گروه دفتر تحکیم وحدت، انجمن اسلامی معلمان، انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه‌ها، انجمن اسلامی مهندسين و سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی؛ خانه کارگر؛ انجمن اسلامی صنوف تولیدی و خدمات فنی تهران.

مهم‌ترین گروه‌های همسو با جامعه روحانیت مبارز در این دوره عبارت بودند از: جامعه وعاظ تهران، جمعیت موقوفه اسلامی، جامعه اسلامی مهندسين، جامعه اسلامی دانشگاهیان ایران، انجمن‌های اسلامی دانشجویی و فارغ التحصیلان دانشگاه‌ها.

پس از اعلام نتایج نهایی بررسی هیئت‌های نظارت و شورای نگهبان در مورد صلاحیت کاندیداهای نمایندگی مجلس، بخش زیادی از طیف چپ، نارضایتی خود را از این نتایج ابراز و حتی گروه‌های ائتلاف خط امام، با انتشار اطلاعیه‌ای اعلام کردند که به منظور اعتراض به این موضوع، از ارائه لیست در انتخابات خودداری می‌کنند. نکته تأمل‌پذیر اینکه باوجود اتخاذ چنین موضعی و با توجه به همبستگی و نزدیکی دیدگاه سیاسی آنها با مجمع روحانیون مبارز، کاندیداهای این مجمع را ارجح از طیف مقابل (راست) دانستند و درواقع، نوعی انتقام‌گیری از جناح راست پیشه کردند.

۱. پورتال وزارت کشور [www.moi.ir](http://www.moi.ir)

۲. همان

۳. همان

۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۶ فروردین ۷۱.

در هر حال، جامعه روحانیت مبارز و حامیان مستقلش، حدود سه چهارم کرسی‌های مجلس چهارم شورای اسلامی را به دست آوردند. ۱۶۲ نفر از منتخبان مجلس چهارم، اولین بار به مجلس راه پیدا کرده بودند. اولین جلسه مجلس شورای اسلامی دوره چهارم، ۷ خرداد ۱۳۷۱ برگزار شد.

در دوره چهار ساله مجلس چهارم شورای اسلامی علی اکبر ناطق نوری رئیس مجلس و حسن روحانی، سید اکبر پرورش، محمدعلی موحدی کرمانی و حسین هاشمیان نواب رئیس بودند.

## ■ تغییر سرود رسمی کشور

سرود ملی و رسمی هر کشوری نماد و هویت آن کشور است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مدت کوتاهی سرود «ای ایران» به عنوان سرود ملی معرفی شد، اما دیری نپایید که سرود «پاینده بادا ایران» با موسیقی محمد بیگلری پور جای آن را گرفت. این سرود (پاینده بادا ایران) نمی‌توانست بسیاری انتظارات را برآورده کند، چون کمی طولانی بود و این برای یک سرود ملی - که نقشی سمبلیک دارد و باید در مراسم رسمی و غیررسمی خوانده شود و احیاناً همه به احترام آن بلند شوند - نقطه ضعف بود. از این رو آیت... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب در جلسه‌ای با محمد هاشمی، رئیس وقت سازمان صداوسیما، از او می‌خواهند که سرود ملی عوض شود. ایشان در همان جلسه نکاتی درباره سرود ملی مطرح می‌کنند و می‌فرمایند: سرود جمهوری اسلامی حتماً باید موجز باشد و حتماً دارای لحن حماسی باشد، از ریشه‌های موسیقی ایرانی برخوردار باشد و احیاناً شعری که برای این سرود، سروده خواهد شد، ذکری از حضرت امام و شهدا حتماً در آن وجود داشته باشد.<sup>۱</sup> در فراخوان از آهنگسازان، ۶۸ اثر ساخته و به شورا و دبیرخانه‌ای که در این زمینه در صداوسیما تشکیل شده بود ارسال شد. بعد از بررسی آثار فرستاده شده، ابتدا ۱۰ اثر و با مشاوره‌ها و کار کارشناسی دقیق‌تر ۳ اثر انتخاب و برای اظهار نظر نهایی نزد رهبر معظم انقلاب فرستاده شد. رهبر معظم انقلاب نیز از سه قطعه دو تا را چند بار شنیدند و سرود ملی فعلی را به سبب روان بودن ملودی و اینکه راحت می‌شود سرود و ملودی آن را به خاطر سپرد و به سبب فراز و نشیب‌های مناسبی که دارد و از همه مهم‌تر، مقدمه، پیش‌آهنگی و فان‌فار آن انتخاب کردند.<sup>۲</sup> این سرود اثر حسن ریاحی است.<sup>۳</sup> با پیشنهاد محمد هاشمی و موافقت رهبر معظم انقلاب در سالروز فتح خرمشهر، شب سوم خرداد ۱۳۷۱، سرود جدید ملی جمهوری اسلامی ایران جایگزین سرود پیشین شد.

۱. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت...العظمی سیدعلی خامنه‌ای - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲/۰۳/۰۲.

۲. همان.

۳. حسن ریاحی درباره ساخت اثر خود می‌گوید: یادم می‌آید در آن زمان فکر من مشغول طراحی سرود ملی بود. چون باید سرود ملی ماندگاری می‌شد. خوب خیلی به خلوت می‌رفتم و فکر می‌کردم. دو مسئله برای من بسیار مهم بود. مسئله اول این که باید سرود ملل مختلف جهان را مطالعه می‌کردم و می‌دیدم از لحاظ هارمونی، فرم و مدت، آن‌ها چه کار کرده‌اند؟ البته سرودهایی را بررسی می‌کردم که به نظرم موفق بودند. مسئله مهم‌تر برای من این بود که سرود ملی باید الهام گرفته از موسیقی کشور ایران می‌بود که من دستگاه ماهور - که همان ماژور فرنگی هاست - را انتخاب کردم و بر اساس این دستگاه - پیش درآمد ماهور - این اثر را ساختم. ریاحی دیدارش با رهبر انقلاب را این چنین روایت می‌کند: زمانی که سه سرود انتخاب شد، ما رفتیم خدمت ایشان. این سه سرود پخش شد. ایشان در مورد سرودی که من ساخته بودم توضیحاتی خواستند که من خدمتشان گفتم که الهام گرفته از پیش درآمد ماهور است و فرودش گوشه می‌گلی است و با اوج هم تمام می‌شود. ایشان اظهار رضایت داشتند از این که ملودی روان و ساده ای است و راحت به ذهن می‌نشیند. البته نظر نهایی شان را اعلام نکردند و گفتند که لازم است که من بیشتر گوش و مشورت کنم.

## ▪ ارتحال آیت... خوبی

آیت... سید ابوالقاسم موسوی خوبی از مراجع تقلید شیعه، ۱۷ مرداد ۱۳۷۱، در ۹۴ سالگی به علت بیماری قلبی در کوفه در عراق درگذشت. وی از مفاخر بزرگ جهان تشیع و از مشاهیر فقه و اصول و از مدرسان پرآوازه حوزه علمیه نجف اشرف و از مفسران و قرآن‌پژوهان عالیقدر اسلام بود که پیش از ۷۰ سال به تدریس و تربیت شاگردان و علم آموزان مشغول بود. عالمی از جمله سید محمدباقر صدر، میرزا جواد تبریزی، سید علی سیستانی، حسین وحید خراسانی، سید موسی صدر و سید عبدالکریم موسوی اردبیلی، شاگردان آیت... خوبی معرفی شده‌اند.<sup>۱</sup> همان طور که آیت... خاмене‌ای رهبر معظم انقلاب در پیام تسلیتی درباره فقدان آیت... خوبی بیان داشته اند، آن عالم بزرگ بقیه سلف صالح و یکی از پرچمداران علوم اسلامی و یکی از مراجع بزرگ تقلید دوران معاصر بود. ایشان در بسیاری از علوم اسلامی رایج در حوزه‌های علمیه از استادان مسلم و کم نظیر به حساب می‌آمد. فقیهی بزرگ و اصولی‌ای عمیق و مفسری نوآور و رجالی‌ای صاحب مکتب و متکلمی زبردست بود. آثار علمی ارزشمند این مرد بزرگ به ده‌ها جلد کتاب در فقه و اصول و تفسیر و رجال منحصر نمی‌شود. هزاران شاگرد تربیت یافته در حوزه دروس غنی و سرشار او هم اکنون در همه بلاد اسلامی منتشرند.<sup>۲</sup>

آیت... خوبی در دوران مرجعیت خود اقدامات فراوانی برای تبلیغ دین، ترویج علوم اسلامی و یاری رساندن به نیازمندان داشته است؛ ساختن کتابخانه، مدرسه، مسجد، حسینیه، خوابگاه، درمانگاه، بیمارستان، مؤسسه خیریه و دارالایتام، در کشورهای مختلفی از جمله ایران، عراق، مالزی، انگلستان، امریکا، هند و... از خدمات اوست. ساختمان مرکزی مؤسسه خیریه آیت... خوبی، در لندن است.<sup>۳</sup>

۱. برخی از آثار سید ابوالقاسم آیت... خوبی:

«معجم رجال حدیث»، در بیست‌وسه جلد که فرهنگ بزرگی در زمینه شناخت بیش از ۱۵۶۷۰ نفر از رجال و راویان احادیث است؛

«فقه الشیعه»، در ۵ جلد، در فقه؛

«مصباح الاصول»، در ۲ جلد، در اصول استدلالی؛

«اجود التقریرات»، در تقریرات دروس مرحوم میرزای نائینی، در ۲ جلد؛

قصیده در مدح امیرالمومنین (ع) در ۹۰۰ بیت؛

اضاء القلوب (خطی)؛

آثار العقول ۳

۲. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت... العظمی سیدعلی خاмене‌ای - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۱/۰۵/۱۸

۳. انصاری قمی، ناصرالدین، «نجوم امت: حضرت آیت الله العظمی خوبی»، در مجله نور علم، دوره ۴، ش ۱۱، مهر و آبان ۱۳۷۱، ص ۹۵؛

برخی از مراکز اسلامی تحت نظر مؤسسه خیریه آیت الله خوبی عبارت است از: مرکز الامام الخویی در لندن، شامل مرکز اسلامی، مدرسه امام صادق (ع) ویژه پسران، مدرسه الزهرا (س) ویژه دختران، سالن اجتماعات، کتابخانه عمومی، و کتابفروشی است. ۸۰۰ دانش‌آموز در دو مدرسه این بنیاد تحصیل می‌کنند. در این مرکز ماهانه مجله «النور» به دو زبان عربی و انگلیسی منتشر می‌شود. (ر.ک. اسلامی، غلامرضا، غروب خورشید فقاقت، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۷۲، ص ۴۲) مرکز اسلامی امام خوبی در نیویورک: شامل سالن اجتماعات با گنجایش سه هزار نفر، کتابخانه با بیش از ده هزار جلد کتاب، مهد کودک، مدرسه پسرانه و دخترانه، هر کدام با ظرفیت ۱۵۰ دانش‌آموز، مدرسه ایمان، ویژه آموزش زبان عربی، قرآن و تربیت اسلامی کودکان، غسلخانه و... (ر.ک. یادنامه حضرت آیت الله العظمی آقای حاج سید ابوالقاسم خوبی، ۱۳۷۲، ص ۱۱۸-۱۱۷) مجتمع فرهنگی امام خوبی در بمبئی: به مساحت صد هزار متر مربع در بیست کیلومتری بمبئی و شامل سالن بزرگ اجتماعات، مسجدی با گنجایش سه هزار نمازگزار، کتابخانه‌ای با ۵۰ هزار کتاب و حسینیه‌ای با ظرفیت ۷۰۰ نفر، مدرسه علوم دینی با هزار دانش‌پژوه، مدرسه ابتدایی و راهنمایی با ۱۲۰۰ دانش‌آموز و همچنین داروخانه و درمانگاه. (ر.ک. پیشین، ص ۱۲۱-۱۱۹).

آیت... سید ابوالقاسم خویی تا پیش از مرجعیت، از چهره‌های فعال در مسائل سیاسی بود و در برخی موارد حتی مواضع شدیدی از وی گزارش شده است. آیت... خویی در مهر ۱۳۴۱ در تلگرافی به شاه با لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی مخالفت کرد و آن را مغایر شرع خواند. ایشان همچنین در واکنش به واقعه فیضیه در ابتدای سال ۱۳۴۲ ش، تلگرامی به شاه فرستاد و از «انحطاط مملکت اسلامی و خط مشی زمامدارانش» اظهار تأسف کرد. یک ماه بعد در پاسخ به نامه جمعی از علمای ایران، صلاحیت نداشتن حاکمان فاسد را اعلام کرد، وظیفه روحانیون را سنگین دانست و سکوت را ناروا شمرد. ستمگر خواندن دستگاه حاکم ایران پس از کشتار مردم در ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ ش، حکم به ممنوعیت شرکت در انتخابات دوره ۲۱ مجلس و از اعتبار ساقط دانستن آن و حمایت از امام خمینی در پی دستگیری و شایعه محاکمه امام، برخی دیگر از واکنش‌های سیاسی اوست.<sup>۱</sup>

اما پس از شعله‌ور شدن انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ آیت... خویی به همراهی با انقلاب اسلامی ایران پرداخت و پس از آن هم در موارد مختلف، از جمهوری اسلامی ایران حمایت کرد. وی پیش از پیروزی انقلاب، در بیانیه‌ای خطاب به مراجع، علما و ملت ایران، از مردم خواست که با شجاعت و با حفظ موازین شرعی قدم بردارند. آیت... خویی پس از آن در جریان همه‌پرسی تعیین نظام جمهوری اسلامی، مردم را به رأی دادن به جمهوری اسلامی فراخواند، از شاگردان خود خواست تا در امور انقلاب مشارکت کنند، و در جنگ عراق با ایران، با وجود فشارهای دولت صدام، حکم به جواز استفاده از جوه شرعی در تأمین ملزومات رزمندگان ایران داد.<sup>۲</sup>

آیت... خویی در جریان انتفاضه شعبانیه شیعیان عراق و تعیین شورای رهبری برای اداره مناطق تحت مدیریت شیعیان، تحت فشار حکومت صدام قرار گرفت و تا پایان عمر در حصر خانگی بود. آیت... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب درباره فعالیت‌های سیاسی آیت... خویی می‌فرمایند: این بزرگوار یکی از نخستین کسانی بود که پس از شروع نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی رضوان... تعالی علیه حوزه علمیه نجف را به اهمیت حوادث ایران متوجه و سعی و کوششی ارجمند در همراهی با حرکت عظیم روحانیت و مردم در ایران مبذول کرد. در نهضت خونین مردم عراق در رمضان سال ۱۴۱۱ هجری قمری قطب اصلی نهضت و مرکز صدور حکم قیام اسلامی بود و به همین سبب پس از سرکوب شدن این نهضت به دست رژیم خونخوار بعثی، این کهن مرد دانشمند مورد آزار و شکنجه و اهانت مأموران سنگدل بعثی قرار گرفت و در معرض خطر جدی واقع شد و پس از آنکه به فضل الهی از خطر نجات یافت تا مدت‌ها در اوضاع سخت زیر نظر مأموران بعثی قرار داشت.<sup>۳</sup>

## ▪ سقوط هواپیمای مسافربری

هواپیمای توپولوف-۱۵۴ شرکت ایران ایرتور با یک هواپیمای سوخو-۲۴ متعلق به نهاجا در ۱۹ بهمن ۱۳۷۱ در نزدیکی تهران برخورد کرد. در این حادثه ۱۳۴ نفر کشته شدند. این هواپیمای روسی که در اجاره شرکت ایران ایرتور بود و در

۱. رئیس‌زاده، محمد، «خویی، ابوالقاسم»، در دانشنامه جهان اسلام، تهران، بنیاد دایرة المعارف اسلامی، ۱۳۷۵ ش. ص ۵۱۶.

۲. پیشین، ص ۵۱۷.

۳. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت... العظمی سیدعلی خامنه‌ای - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۱/۰۵/۱۸



مسیر تهران- مشهد با تعداد ۱۱۹ مسافر و ۱۳ خدمه پرواز می‌کرد، در حریم هوایی فرودگاه مهرآباد با یک هواپیمای جنگنده سوخو برخورد کرد. شدت انفجار حاصل از برخورد دو هواپیما به یکدیگر به قدری بود که امکان شناسایی اجساد مسافران و خدمه هواپیمای مسافربری وجود نداشت. در این سانحه علاوه بر سرنشینان هواپیمای مسافربری خلبان و کمک خلبان هواپیمای جنگنده نیز کشته شدند.<sup>۱</sup> در ششم اردیبهشت ۱۳۷۱ نیز یک هواپیمای فوکر-۲۷ نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در نزدیکی ساوه سقوط کرد و ۳۹ سرنشین آن کشته شدند. این هواپیما که از بندر ماهشهر عازم تهران بود به صورت چارتر (اجاره) در اختیار شرکت پتروشیمی بود و کارکنان این شرکت را به مناطق زیر پوشش منتقل می‌کرد.<sup>۲</sup>

## ■ اقتصادی

### ■ افتتاح سد جیرفت

سد عظیم جیرفت در ۳۱ فروردین ۱۳۷۱ با حضور علی اکبر هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور وقت بهره برداری شد. سد جیرفت یکی از سدهای مدرن و بزرگ در کشور است که ۴۰ کیلومتری شمال غربی شهر جیرفت از توابع استان کرمان، در محلی بنام تنگ نراب روی هلیل رود احداث شده است. این سد بتنی دو قوسی است که ارتفاع آن از پی ۱۳۴ متر و درازای تاج آن ۲۷۷ متر است. ضخامت این سد بین ۱۷ متر در کف تا ۵ متر در تاج متغیر است. حجم مخزن در تراز نرمال در حدود ۴۱۰ میلیون متر مکعب است. از نظر بهره‌برداری سد مخزنی - کشاورزی و برق‌آبی محسوب می‌شود. سطح زیر کشت در نظر گرفته شده برای آن ۱۴۲۰۰ هکتار است. این سد به صورت چند منظوره ساخته شده و با داشتن دریاچه‌ای با مساحت ۱۰۰۰ هکتار و گنجایش زیاد آن، نقش بسیار مهمی از لحاظ کنترل سیلاب دارد. سرریزهای کنترل پذیر و دریاچه‌های آن قادرند در مجموع حداکثر ۶۵۰۰ متر مکعب آب در ثانیه تخلیه کنند.<sup>۳</sup>

### ■ افتتاح مجتمع سرب و روی زنجان

اولین کارخانه سرب و تأسیسات مجتمع عظیم سرب و روی کشور ۲۵ مرداد ۱۳۷۱ با حضور علی اکبر هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور وقت در زنجان افتتاح شد. این مجتمع یکی از بزرگ‌ترین واحدهای صنعتی ایران و خاورمیانه است که کلیه عملیات طراحی و احداث آن پس از پیروزی انقلاب اسلامی انجام شده است. این کارخانه با ظرفیت تولید ۴۰ هزار تن سرب خالص، ۱۲ هزار تن نقره و هزار تن سرب سخت، با صرف هزینه‌ای معادل ۳۶ میلیارد ریال، به بهره برداری رسید. افزون بر کارخانه مذکور یک کارخانه مدرن و بزرگ تولید اکسیژن خالص با ظرفیت ۲۵۰۰ متر مکعب در ساعت نیز تأسیس

<sup>۱</sup>. روزنامه جمهوری اسلامی ۱۳۷۱/۱۱/۲۰.

<sup>۲</sup>. روزنامه جمهوری اسلامی ۱۳۷۱/۰۲/۰۷.

<sup>۳</sup>. بر گرفته از پایان نامه فوق لیسانس عبدالرضا بهره‌مند در خصوص روش‌های روندیابی سیل مخزن در سد جیرفت، آذر ۱۳۷۶، دانشگاه تهران.

و راه اندازی شد که علاوه بر رفع نیاز کارخانه سرب، قادر است اکسیژن مورد نیاز واحدهای صنعتی منطقه را هم تأمین کند.<sup>۱</sup>

### ▪ افتتاح مجتمع پتروشیمی اصفهان

مجتمع پتروشیمی اصفهان ۲۷ دی ۱۳۷۱ با حضور هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور وقت افتتاح شد. این مجتمع اولین تولیدکننده محصولات آروماتیک در ایران، یکی از طرح‌های ملی و مهم دهه اول انقلاب بود که با هدف تولید بیش از ۳۰۰ هزار تن مواد آروماتیک در سال شامل بنزن، تولوئن، ارتوزایلین، پارازایلین و مخلوط زایلین به جمع واحدهای تولیدی کشور پیوست. این مجتمع از واحدهای زیربنایی کشور است و محصولات آن برای تأمین خوراک صنایع پایین دستی نظیر شوینده ها، پلاستیک‌ها، الیاف پلی استر، نرم کننده های پلاستیکی، رنگسازی و صنایع نظامی به کار برده می‌شود.<sup>۲</sup>

### ▪ بهره برداری از نیروگاه برق شهید رجایی

اولین واحد نیروگاه حرارتی دو هزار مگاواتی شهید رجایی قزوین با توان تولید ۲۵۰ مگاوات برق ۱۹ آبان ۱۳۷۱ با حضور هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور وقت بهره برداری شد. نیروگاه سیکل ترکیبی شهید رجایی در کیلومتر ۲۵ آزادراه قزوین- کرج، یکی از نیروگاه‌های کشور شامل نیروگاه بخار و سیکل ترکیبی با مجموع ظرفیت تولید ۲۰۴۲ مگاوات است. نیروگاه بخار شامل ۴ واحد ۲۵۰ مگاواتی با ظرفیت تولید ۱۰۰۰ مگاوات ساخت شرکت میتسوبیشی است و نیروگاه سیکل ترکیبی شامل ۶ واحد گازی ۱۲۳/۴ مگاواتی ساخت GEC آلستوم و ۳ واحد بخار ۱۰۰/۶ مگاواتی ساخت زیمنس، در زمینی به مساحت ۳۴۳ هکتار است.

عملیات اجرایی ساخت نیروگاه بخار شهید رجایی از سال ۱۳۶۲ شروع شد. ابتدا نیروگاه شامل ۴ واحد ۲۵۰ مگاواتی بود که اولین واحد آن در آبان ۱۳۷۱ به بهره‌برداری رسید و ۳ واحد دیگر هر کدام به فاصله ۶ ماه در مدار قرار گرفتند. واحدهای گازی نیروگاه سیکل ترکیبی در فاصله مرداد ۱۳۷۳ تا تیر ۱۳۷۴ راه‌اندازی و واحدهای بخش بخار نیروگاه سیکل ترکیبی در فاصله خرداد تا بهمن ۱۳۸۰ به شبکه سراسری متصل شدند.<sup>۳</sup>

### جمع بندی

چهاردهمین سال انقلاب اسلامی با برگزاری انتخابات چهارمین دوره مجلس شورای اسلامی آغاز شد. به ثمر رسیدن شماری از طرح‌های برنامه ریزی شده برای توسعه، سازندگی و آبادانی کشور پس از جنگ تحمیلی و بهره‌برداری از چندین پروژه در این زمینه مانند سد جیرفت، مجتمع سرب و روی زنجان و مجتمع پتروشیمی اصفهان در سومین سال دولت سازندگی از نکات برجسته این سال است. تغییر و ساخت سرود ملی و رسمی کشور از اقدامات خوب و مهم سال ۱۳۷۱ است. ارتحال آیت ... خویی از مراجع عظام تقلید و دو سانحه هوایی که جمعی از هم‌وطنان را به کام مرگ کشاند از موارد مهم عرصه

<sup>۱</sup> روزنامه جمهوری اسلامی ۱۳۷۱/۰۵/۲۶.

<sup>۲</sup> وبگاه پتروشیمی اصفهان.

<sup>۳</sup> وبگاه نیروگاه شهید رجایی.

اجتماعی چهاردهمین سال انقلاب بود. در سال ۱۳۷۱ چند تحول مهم در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی رخ داد که مهم‌ترین آنها شکست اتحاد جماهیر شوروی در افغانستان و روی کار آمدن دولت اسلامی در این کشور، جنگ و درگیری در منطقه بالکان و جمهوری بوسنی هرزگوین و جنایات ضد بشری صرب‌ها علیه مسلمانان بوسنی، تخریب مسجد بامبری در هند و درگیری‌های خونین بین مسلمانان و هندوها، و ریاست جمهوری بیل کلینتون دموکرات در آمریکا بود.

